

Stanowisko
Komitetu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN
i Rady Naukowej Instytutu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN
w sprawie systemu finansowania badań naukowych

Komitet Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN i Rada Naukowa Instytutu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN przeprowadziły dyskusję na temat obecnego systemu finansowania badań naukowych w Polsce. Dyskusja w tej sprawie została zainicjowana przez Komitet Automatyki i Robotyki PAN, który w swoim stanowisku z dnia 12 grudnia 2014r. wyraził szereg zastrzeżeń dotyczących przyznawania środków na realizację projektów naukowych i badawczo-rozwojowych.

Działając na rzecz środowiska Inżynierii Biomedycznej, które w dużej mierze reprezentujemy, pragniemy poprzeć inicjatywę rzetelnej dyskusji i oceny obecnego systemu finansowania badań naukowych, w szczególności zasad oceny wniosków projektowych, który obok niewątpliwych zalet, zawiera rozwiązania prowadzące często do niewłaściwej kwalifikacji projektów.

Uważamy, że istotnym problemem jest, wspomniany przez Komitet AiR, sposób przyporządkowania kierunków badawczych do kategorii badań podstawowych bądź wdrożeniowych. Obecne zasady mogą prowadzić do zaniku badań stosowanych będących na etapie pośrednim tj. prowadzonych w fazie przedwdrożeniowej, których znaczenie dla rozwoju nauki oraz wykorzystania wyników naukowych w praktyce, szczególnie w dziedzinie nauk technicznych, jest bardzo istotne. Dlatego z zadowoleniem należy przyjąć inicjatywę projektów współfinansowanych przez NCN i NCBiR typu Tango. Jednakże efektywność tej inicjatywy może być skuteczna jedynie przy odpowiednim zwiększeniu nakładów na tego typu projekty.

Dodatkowo pragniemy zwrócić uwagę na niepokojącą konkurencję dyscyplin naukowych, która ma miejsce w ramach poszczególnych paneli oceniających wnioski zgłaszane do NCN. Ze względu na istotne różnice we wskaźnikach bibliometrycznych dla poszczególnych dyscyplin, które wynikają z ich eksperymentalnego bądź teoretycznego charakteru, obecny system oceny może prowadzić do zanikania tych kierunków badawczych, w których dominują prace instrumentalne, konstrukcyjne i wymagające wieloletnich badań eksperymentalnych. Prace te będą zarzucane na rzecz niskonakładowych badań o charakterze teoretycznym.

Za niewłaściwe uważamy również ocenianie osiągnięć naukowych reprezentantów nauk ścisłych i technicznych we wspólnych panelach oceny bez uwzględnienia specyfiki badań prowadzonych w tych dziedzinach nauki. Doceniając wysoką wagę oceny parametrycznej osiągnięć naukowych, można stwierdzić, że ten sposób oceny stawia nauki techniczne w znacząco gorszej sytuacji. Uważamy, że ocena osiągnięć w ramach panelu działającego w dziedzinie nauk technicznych powinna odnosić się do wkładu naukowca w badania o istotnym znaczeniu dla rozwoju nauki w tej dziedzinie. Podstawą kwalifikacji projektu do finansowania powinna być zawsze ocena merytoryczna wartości projektu badawczego, jego znaczenia dla postępu w danej dyscyplinie a także ocena kompetencji i dorobku naukowego kierownika oraz głównych wykonawców. Analizie powinien podlegać związek osiągnięć kierownika i wykonawców z tematyką zgłaszanego projektu badawczego. Dodatkowo, oceniany projekt powinien być sprawdzany pod względem oryginalności i wykluczenia możliwości plagiatu.

Przewodniczący Rady Naukowej IBIB PAN

Prof. dr hab. Marek Darowski

Przewodniczący Komitetu BiIB PAN

Prof. dr hab. Roman Maniewski